

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
30 SEPT. 2008
ARKIVKODE:
SAKSNR: <i>Los 70 1623-56</i>

Deres ref: 2007/1623-KDB

Vår ref: 08/3482-4/UAA

Oslo, 25.09.2008

SVARBREV - FORSLAG OM INNFORING AV OBLIGATORISK ELEKTRONISK FAKTURA I STATEN

Vi viser til høringsbrev av 26.6.2008 om innføring av obligatorisk elektronisk faktura i staten. Departementet ønsker høringsinstansenes syn på den foreslåtte strategien og bruk av virkemidler for å gjennomføre den.

Valg av en felles statlig standard for e-faktura

Det foreslås i rapporten en felles standard NESUBL (Northern European Subset of Universal Business Language) som er basert på xml-teknologien. Xml er i bruk i både offentlig og privat sektor i Norge i dag. Xml er også standarden som peker seg ut i det internasjonale standardiseringsarbeidet på området e-handel.

Norske aktører har jobbet aktivt i årene 2002-2005 for å utvikle e2b-formatet, som har xml-basert standard, og for å få dette arbeidet internasjonalt forankret. Dette formatet ser ut til å ha stor oppslutning i Norge, og kan utvikles i retning av NESUBL som er en internasjonal standard. I dag deltar flere europeiske land i utviklingen av elektroniske handelsmeldinger. Utviklingen både nasjonalt og internasjonalt går i retning av bruk av xml-formatet. NESUBL er en standard som er godt forankret i internasjonalt standardiseringsarbeid. NESUBL kan også utvides til å omfatte prosesser for innkjøpsavtaler (anbudsprosesser). Dette formatet er ikke i bruk i Norge enda, men de xml-baserte formater som brukes er i større eller mindre grad overlappende med NESUBL.

Valg av en felles standard for e-faktura kan ha god og samlete virkning på markedet og være kostnadseffektivt, siden man unngår konverteringer mellom flere systemer og tekniske problemer. Dersom det benyttes flere formater, vil det koste å konvertere til en felles statlig standard, og kan også skape problemer ved kommunikasjon og konverteringer mellom systemene.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det derfor et standard format for e-faktura.

Det foreslåtte valget er i tråd med Utlendingsdirektoratets ønsker mht. egen utvikling og utviklingen internasjonalt.

Skal den valgte standarden kun gjelde for staten eller skal den gjelde for hele offentlig sektor (inkludert kommune)?

Utlendingsdirektoratet mener at den bør gjelde for hele offentlig sektor samt næringslivet for å kunne høste gevinsten av innføring av e-faktura. Ett pålegg om elektronisk utstedelse og mottak av faktura vil medføre omlegging av interne systemer både i det offentlige og i bedrifterne, som kan utstede slike fakturaer både til staten, samarbeidspartnere og kunder i privat sektor. Dette kan føre til betydelige besparelser for næringslivet.

Er det tilskrekkelig å pålegge staten å legge til rette for mottak av elektronisk faktura for å oppnå beregnede gevinster eller må et mer forpliktende krav legges på bedrifter også?

Direktoratet mener at for å kunne oppnå optimal gevinster bør også bedriftene pålegges å legge til rette for mottak av e-faktura. Det vil i oppstartsfasen påføre bedriftene kostnader til å tilrettelegge systemene for elektronisk fakturahåndtering i form av investeringskostnader og omleggingskostnader. Men på lang sikt vil disse investeringene bidra til besparelser for bedriftene som følge av reduserte driftskostnader til porto, papir og konvoluttering samt tidsforbruk.

Er en særlov det mest egnede virkemiddel for å fastsette krav til næringslivet?

Utlendingsdirektoratet mener at en særlov er det mest egnede virkemiddel for å fastsette krav til næringslivet. Loven vil pålegge bedriftene å utstede elektronisk faktura og vil være et godt virkemiddel for å oppnå målet om et visst volum av elektroniske fakturaer. En nødvendig forutsetning for å lykkes er å motta stort nok volum av elektroniske fakturaer, og et pålegg gjennom loven vil føre til å sikre dette volumet.

Det er viktig at loven blir sanksjonert i god tid før den trer i kraft for å sikre at bedrifter får god nok tid til å forberede seg på å møte lovens krav.

Er de frister fornuftige/ realistiske i forhold til å gjennomføre strategien?

Direktoratet mener at fristene angitt i rapporten er realistiske.

Er valg av støttevirkemidler (kravspesifikasjoner, rammeavtaler fakturaportal) fornuftige og dekkende?

Direktoratet mener at virkemidler nevnt i rapporten er fornuftige og dekkende.

Hvilke alternative strategier kan finnes for å oppnå målsettinger?

Etter direktoratets vurdering er det flere alternativer som kan tenkes for å oppnå målsettingene:

1. Staten fastsetter en obligatorisk standard for utsendelse og mottak av e-faktura. Staten overlater utviklingen til markedet og standarden kommer til anvendelse når e-faktura tas i bruk.
2. Staten pålegger både offentlige og private å utstede og motta e-faktura.
3. Staten pålegger offentlige, men ikke private, å utstede og motta e-faktura.

Norge ligger bak de andre nordiske land når det gjelder bruk av e-faktura. Dette taler derfor mot valget av alternativ 1. Dersom det er ønskelig å komme på samme nivå som andre nordiske land, må staten gripe inn og innføre krav om e-faktura.

Når det gjelder alternativ 2, så er det lettere for staten å innføre krav om e-faktura i det offentlige uten noen motstand, mens et påbud for private virksomheter/bedrifter kan gi litt motstand.

Alternativ 3 er en 2-steps fremgangsmåte – et pålegg for statlige virksomheter først og deretter sette krav til bedrifter seinere, etter at staten har kommet godt i gang og samlet erfaring fra statlige virksomheter. Dermed kan man også lære av ev. feil under 1. fase.

Vi mener at det siste alternativet dvs. 2-steps fremgangsmåte er den beste for å oppnå målsettingene.

Hvilke utfordringer gjennomføring av den foreslåtte strategien vil skape for statlige virksomheter og næringslivet?

- Første utfordringen for staten vil være å få alt teknisk utstyr på plass, dvs. anskaffe nye systemer eller oppgradere eksisterende systemer slik at de er i stand til å kunne håndtere fakturaene elektronisk. En forutsetning for en vellykket innføring av elektronisk faktura er at økonomisystemene er klargjort for elektronisk fakturaflyt.
- En annen utfordring kan være motstand fra næringslivet (bedriftene) som blir rammet av innføring av elektronisk faktura. Først og fremst er det papirindustrien innføringen vil få store konsekvenser for.

En utfordring for staten kan være at innføring av elektronisk faktura kan føre til litt arbeidsledighet som følge av mindre bruk av arbeidskraft i arbeidsprosesser som er knyttet til fakturabehandling/håndtering og i papirindustrien. Innføring av e-faktura medfører en vidning av arbeidsprosesser fra manuell til maskinell behandling som vil føre til mindre bruk av arbeidskraft i disse prosessene og mer bruk av elektronisk teknologi i samfunnet. Dette vil føre til lavere etterspørsel etter arbeidskraft i den sektoren som blir rammet av innføring av e-faktura. Papirindustrien, Posten Norge, og andre bedrifter som driver med transportvirksomhet av papir/konvolutter, vil direkte bli rammet. Posten Norge vil få lavere portoinntekter som vil påvirke negativt på etterspørsel etter arbeidskraft, som følge av lavere volum på konvolutter til behandling/sortering enn det de har i dag.

Vi vil anta at innføringen av elektronisk faktura vil bety en effektivisering av fakturahåndtering i samfunnet, og derfor totalt sett vil ha positive effekter.

Med hilsen

Gry Aalde
avdelingsdirektør

Beate Holter
underdirektør